

ŠIŠKA stále lepšia a žiadanejšia

Počas troch októbrových dní tohto roku sa v priestoroch Strediska environmentálnej výchovy SAŽP Drieňok, Teplý Vrch, uskutočnil ďalší ročník **Veľtrhu environmentálnych výchovných programov** známy pod názvom ŠIŠKA. Na tomto celoslovenskom podujatí, ktoré organizuje Slovenská agentúra životného prostredia už 11. rok, sa stretol rekordný počet (112) účastníkov – pedagógov, koordinátorov, ale predovšetkým priaznivcov environmentálnej výchovy. Bohatý program ponúkol prednášky na vybrané environmentálne problémy, aktuálny o pripravovaných projektoch,

Na vrchu Ragáč. V pozadí Hajnačka – zrúcanina gotického hradu zo 14. storočia na skalnom kopci vulkanického pôvodu s typickým kuželovitým tvarom

praktické ukážky envirovýchovných aktivít a hier. Ťahákom tohto ročníka bola beseda s Miroslavom Sanigom, vystúpenie žiackeho divadelného súboru Dravček a exkurzia po turistických lákadlách CHKO Cerová vrchovina. Okrem tradičných aktivít priniesol aj niekoľko ďalších pozoruhodných momentov.

Poslanie a význam

Prvoradým poslaním ŠIŠKY je rozširovať poznatky, nápady a skúsenosti na poli environmentálnej

výchovy. Hlavným predpokladom úspechu je aktívna výmena skúseností, neformálny prístup a tvorivá atmosféra. Veľtrh poskytuje priestor na prezentáciu projektov, aktivít, pomôcok, materiálov, vlastných výsledkov a postrehov. Fórum pre diskusiu o skúsenostiach s realizáciou jednej z najdôležitejších prierezových vzdelávacích tém. Platformu pre spoluprácu štátnych a mimovládnych organizácií z rôznych odvetví spoločnosti. Kládne si za cieľ vyzdvihnúť rolu učiteľov v procese environmentálnej výchovy a prispieť k ich neformálnemu vzdelávaniu v tejto oblasti – vybaviť všetkých účastníkov nielen dobrým nápadom, ale aj dobrou náladou.

Účastníci z celého Slovenska

Bohato zostavený program 11. ročníka sľuboval splnenie všetkých vložených očakávaní. Vysoký záujem o podujatie sa potvrdil. Medzi účastníkmi nechýbali zástupcovia MŽP SR RNDr. Jozef Klinda a PhDr. Lucia Fančová. Okrem pracovníkov environmentálnej výchovy zo SAŽP sa na programe lektorsky podieľala Štátna ochrana prírody SR – CHKO Cerová vrchovina, Stredoslovenské múzeum, Záhorské osvetové stredisko, Centrum voľného času Domino, ale aj Cech strechárov Slovenska. Envirovýchovné mimovládne organizácie zastupovalo Centrum environmentálnych aktivít Baranček, Občianske združenie Tatry, Slatinka, Tília a Envirosvet. Na programe aktívne participovali tiež pedagógovia, žiaci a študenti zo základných, stredných a vysokých škôl, konkrétne zo základnej školy Svit a Šarišské Dravce, spojenej školy Senica a Bardejov, Prešovskej univerzity a Technickej univerzity vo Zvolene.

Náčrtie do programu

Otváracou aktivitou podujatia bola večerná beseda s **Miroslavom Sanigom**. S človekom ochrancom, prírodovedcom, milovníkom prírody, a čo je dôležité, aj nevšedným rozprávačom s darom slova. Jeho láska k matičke prírode, úcta ku všetkému živému, humorné, ale aj hlboko precítené zážitky s jeho priateľmi murárikmi a hluchákmi rozveselili, poučili a učarovali všetkým prítomným. Ako spisovateľ sa prezentoval niekoľkými titulmi rozjímajúcimi o prírode a odkrývajúcejimi pravdivé rozprávkové príbehy. Neskoro večerné rozhovory potom pokračovali burzou kníh, metodických materiálov a učebných pomôcok. Sice unavení, ale naložení zážitkami a novými publikáciami sa účastníci ŠIŠKY postupne roztratil po izbách strediska.

Na druhý deň sa hneď po raňajkách začal maratón 20 prezentácií, ktoré prebiehali v dvoch súbežných blokoch. Jednotliví

prednášajúci prispeli aktuálnosťou a kvalitou svojich príspevkov k vysokej úrovni tohto ročníka. Za povšimnutie patrili vystúpenia zdanlivo nenápadných ľudí, ktorí sa Veľtrhu zúčastnili prvýkrát, ale praktic-

Ochranca, prírodovedec, učiteľ a spisovateľ Miroslav Saniga veselo aj vážne o svojich zážitkoch v prírode

kou hodnotou svojho vystúpenia si získali priazeň a sympatie celého auditória. Študent 4. ročníka Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene, **Ladislav Bíro**, podal inštruktáž na výrobu užitočných **peňaženiek z tetrapakov**. Ing. **Ján Rideg**, odborný poradca Cechu strechárov Slovenska, názorne

Ján Rideg, medzi deťmi známy ako **Jany - pampy - vankúšik** krycím menom **Pampúšik silný ako Jánošík**, okúzli dospelých divákov nielen svojou dobrou náladou, ale aj prinesenými ekohrami. „Ja si ich vyrábam pre seba, a potom sa s nimi hram...“ povedal s úsmevom sám o sebe. K dnešnému dňu navrhol 40 hier, ktorých základ tvoria plastové fľaše, podnosy na vajčka a ďalšie odpadové materiály. Hry sa ujal aj medzi deťmi vo vybraných školách

predviedol ako možno s trochu fantázie využiť **pet fľaše na zábavné hry**. Ako sám povedal: „Nielen pre deti“.

Rozbehnutý maratón vyvrcholila až obedná prestávka. Prednášky v interiéri vystriedala exkurzia do **Chránenej krajiny Cerová vrchovina**, územia zaradeného do zoznamu navrhovaných území európskeho významu v sústave NATURA 2000. Odborní pracovníci Správy

Vystúpenie žiackeho divadelného súboru Dravček zo Základnej školy Šarišské Dravce s predstavením V škole maľované pod vedením Mgr. Alberta Pistráka

CHKO Ing. Eva Belanová, Ing. Rastislav Gális a Mgr. Csaba Balázs rozdelili početnú skupinu návštevníkov na tri menšie „výpravy“. Každá navštívila inú lokalitu zaujímavú nielen z turistického a prírodovedného, ale aj geologického hľadiska. V sprievode odborného výkladu mali účastníci možnosť absolvovať výstup na hradný vrch Šomoška, Pohanský hrad alebo Ragáč, všetko národné prírodné rezervácie. Zvlhnutý sopečný ráz územia sa im pochválil svojimi typickými tvarmi reliéfu (vulkanické kužeľe a komíny) a lesnými spoločenstvami (zastúpenými dubom letným, zimným a cerovým). Takmer za tmy sa vracali späť, s konštatovaním: „Aké malé a krásne je to naše Slovensko a ako málo ho stále poznáme.“

Po večeri sa dostavila príjemná únava, ktorú rozohrnali žiaci zo Základnej školy Šarišské Dravce svojím muzikálovým vystúpením pod vedením učiteľa Alberta Pistráka. Dej scény s názvom *V škole maľované* sa odohráva – ako inak – v školskom prostredí. Popisuje bežné trampoty a úsmevné huncútsva žiaka Jerguša na jeho ceste ročníkmi základnej školy. V tom poslednom sa zamýšľa nad tým, čím by chcel v živote byť, čo má zmysel a čo by ho napĺňalo... Áno, uhádli ste, chcel by sa stať ochranárom. Neutíchajúci potlesk si vyžiadala ešte jednu vsuvku mladých divadelníkov a

Program ponúkol prednášky na vybrané environmentálne problémy, aktuality o pripravovaných projektoch, praktické ukážky envirovýchovných aktivít a hier. Zúčastnilo sa ho 112 pedagógov, koordinátorov, ale predovšetkým priaznivcov environmentálnej výchovy

vzápätí ich odpovedal na cestu do „krajiny snov“. Zároveň vytvoril príjemnú atmosféru, v ktorej mohlo prítomné obecstvo pokračovať vo večerných neformálnych debatách.

Posledný deň sa zobudil do upršaného rána, ktoré akoby zvyrazňovalo nostalgiu a pocity spájajúce sa

s ukončením a odchodom. Doobedie ešte patrilo niekoľkým prednáškam a zo 112 člennej skupiny postupne zostalo len kvarteto organizátorov. Ako každý rok o tomto čase dúfajú, že informácie, podnety a nápady rozľúka vietor ako semienka šišíek po celom Slovensku a každé si nájde svoje miesto, svoju úrodnú envirovýchovnú pôdu.

Za všetkým je NATURA

Za realizáciou a financovaním úspešného Veľtrhu ŠIŠKA stojí projekt *Zlepšenie environmentálneho povedomia v oblasti ochrany prírody a krajiny, vrátane NATURA 2000*. Veríme, že nasledujúci ročník sa vyvaruje nedostatkom, ešte viac povzbudí a inšpiruje v a k práci s mladou generáciou. Majúc na pamäti, že príroda je našim každodenným spoločným zdrojom s nevyčísľiteľnou hodnotou.

Jana Šimonovičová
SAŽP Banská Bystrica

Foto: T. Kizek, K. Kosková, J. Šimonovičová